

PRIKAZ KNJIGE VILIJEMA ENGDALA „IZGUBLJENI HEGEMON”

Vesna Stanković Pejnović
Institut za političke studije, Beograd

Izgubljeni hegemon, William Engdahl;
Profil, Zagreb, 2015.

Novi knjiga *Izgubljeni hegemon*, američkog autora Vilijema Engdala (William Engdahl), koga je globalna medijska scena osporavala, vrlo je kritična prema globalnim političkim potezima Vašingtona, jer ukazuje na tajne veze američkih tajnih službi i džihadista.

Primarna teorija koju Engdal zagovara u svojoj knjizi zasniva se na dokazivanju namjera američkih elita da dobiju prevlast u nadmetanju za globalnu hegemoniju. Novo osvajanje započeto je posle 11. septembra 2001. godine, a rat protiv terorizma nalik je

novom krstaškom pohodu neizmernog razaranja. Takav oblik ratovanja pokazatelj je nove kulture američkog verskog apsolutizma pomešanog sa vojnom moći u ime Hrista. Američki rat protiv terorizma od početka je bio namenjen pobuđivanju reakcije fundamentalističkog, radikalnog političkog islama sa ogromnim reperkusijama po muslimanski narod u Evroaziji. Engdal ističe podršku svoje teze, prenoseći reči samih visokih državnih službenika SAD, da sama američka vlada ima potrebu za neprijateljem, kako bi se prikrile njene stvarne pobude, kao i pozivanje na „patriotizam koji je poslednje utočište hulja.” (str. 23) Patriotizam je varka iza koje se krije stvarna pobuda za dominacijom i izrabljivanjem.

Prema Bžežinskom, baza američke spoljne politike nakon hladnog rata je osvajanje Evroazije, kao glavnog geopolitičkog zgoditka.¹ Radi sprečavanja stvaranja evroazijskog prostora, SAD i NATO su podsticali separatizam u Evroaziji u području gde je dominirao Sovjetski Savez. Najefektnija metoda stvaranja podele i sukoba u evroazijskom prostoru bilo je pretvaranje religije u oružje upotrebom američkih vojnih tehnika nekonvencionalnog ratovanja. Deset godina pre Arapskog proleća Ministarstvo odbrane SAD stvorilo je plan da u pet godina napadne i uništi vlade sedam država: Siriju, Liban, Libiju, Somaliju, Sudan i Iran radi destabilizacije Bliskog istoka i preuzimanja kontrole nad tim područjem. Rat Vašingtona protiv „islamskog terorizma”, tj. džihadista, bila je nova „predodžba neprijatelja” za vašingtonske ratne hušakače i njihovu podršku iz hrišćanske desnice, kao „strategija skupine vrlo zlih i vrlo moćnih ljudi iz Vašingtona.” (str. 49)

¹ Zbigniew Brzezinski, The Brzezinski Interview with Le Nouvel Observator, 1998.

Na početku se nije uočavalo da se posle svake promene režima, od Tunisa do Egipta i Libije, a kasnije i Sirije, iz senke pojavljivala organizacija Muslimansko bratstvo (osnovano 30-tih godina 20. veka) koja je uživala direktnu podršku SAD, sve do nivoa Bele kuće. Tokom dekada ova organizacija narasla je u jedno od najmoćnijih tajnih društava u savremenoj istoriji, slično Družbi Isusovoj. Red se usredotočio na vaspitanje mladih, a predstavljao se spoljnom svetu kroz fasadu milosrđa i dobročinstva, ali je zapravo sakrivaao smrtonosan i okrutan plan za osvajanje moći sa pomno isplaniranom strategijom. Bratstvo je počelo svoju misiju kao versko-društvena organizacija koja propoveda Kuran, poučava nepismene, osniva bolnice, a u stvari je bila krajnje opasna i moćna sekta koja je koristila islam za glorifikovanje smrti.

Tokom 30-tih godina Muslimanska braća i njihov bliski saveznik veliki muftija Jeruzalema bili su saveznici sa nemačkom elitnom grupom Waffen SS pod zapovedništvom Hajnriha Himlera. Posle rata oni su optuženi za genocid i ratne zločine. Ipak, umesto da im se sudi, britanska tajna služba MI6 ih unajmljuje u nameri da sruši mladu izraelsku državu. Kasnije su njihove sposobnosti koristile CIA, te porodica Rokfeler pri usmeravanju besa džihadističkog islama protiv komunističkog Sovjetskog Saveza i kao instrument demonizacije sovjetskog komunizma. Američke elite moćnika su 60-tih godina 20. veka odlučile da je „obnova” religije nužna za „dokazivanje moralnog vođstva SAD” i unapređenje interesa moćnih bankovnih i korporativnih elita. Godine 1979. kada je Sovjetski Savez ušao u Avganistan, CIA se aktivnije okrenula Bratstvu. Zajednički projekat bili su mudžahedini, sa istaknutim Saudijcem Osama bin Ladenom, koga je Bratstvo obučilo u Saudijskoj Arabiji. U Avganistanu je nastao prvi veliki sukob u kojem se CIA poslužila džihadističkim borcima – muslimanskim teroristima i bombašima samoubicama voljnim „umreti za slavu Alaha” koji su se borili protiv komunističkih „nevernika”, pod šifrovanim imenom „Ciklon”. Ta operacija bila je najveći program tajne aktivnosti SAD posle Drugog svetskog rata na koje je američka vlada potrošila ondašnjih 6 milijardi američkih dolara. (str. 192)

Engdal naziva združivanje egipatske Muslimanske braće i saudijskog strogog islama, vehabizma, brakom iz pakla. ISIL je udruženi projekat CIA i Mosada čiji je cilj spajanje psihotičnih islamskih džihadista iz celog sveta. Rat protiv Sirije je, u stvari, rat protiv Rusije i Kine.

Engdal ističe da je Bžežinski uvežbavan da nauči kako se najefektnije manipuliše lancem globalne moći u korist Vašingtona. On je 1976. godine izabran za savetnika nacionalne sigurnosti i glavnog savetnika za spoljnu politiku. Zbog stalne globalne nestabilnosti Bžežinski je odobrio i organizovao obuku islamskih džihadista iz celog sveta i njihovo slanje u Avganistan koji su Sovjeti kontrolisali, nameravajući da stvore „sovjetski Vijetnam.” (str. 101) Ipak, osim malog broja američkih stručnjaka za Bliski istok, gotovo niko u vašingtonskoj administraciji nije zaista razumeo unutarjnu dinamiku političkog islama, igrajući se sa ne detoniranom bombom iskopanom posle rata. Novi projekat Bžežinskog, operacija „Ciklon” mudžahedinskog džihada, poprimila je zastrašujući oblik. Pakistanska obaveštajna služba naoružala je i obučila više od 100.000 pobunjenika u periodu između 1978. i 1992. godine. Postoje procene da je Vašington potrošio oko 20 milijardi dolara na tu operaciju. Promet heroinom koji su vodili mudžahedini uz pomoć CIA bio je glavni izvor priliva novca.

Američka podrška mudžahedinima postala je, oko 1985. godine, glavna tačka spoljne politike SAD i prozvana je Reganovom doktrinom. Od 1979. godine Avganistan se pretvorio u državu nasilja i proizvodnje heroina i ostao takav 35 godina.

Vehabitski svet sunitskih muslimana video je poraz Sovjetskog Saveza u Avganistanu kao „pobedu” islama i globalnog kalifata. Za Vašington je to bio ogromni poraz hladnoratovskog komunističkog protivnika. Nakon pobede u Avganistanu CIA je pomogla da se ključni mudžahedinski kadar dovede u Čečeniju, Bosnu i druga područja sukoba u postsovjetskom središnje azijskom „pozorištu”. Za džihadiste su to bile neke u nizu asistencija na putu ka globalnom kalifatu koje su rado prihvatili.²

U osmom poglavlju knjige pod nazivom *Globalizacija džihada*, Engdal objašnjava kako je SFRJ bila među prvim metama Pentagonovog ratnog stroja i američke obaveštajne službe nakon pada Berlinskog zida. Devedesetih godina Evropa je postala svesna svoje moći, pa su visoki krugovi počeli razmišljati o životu posle NATO-a, u kojem države ne bi trebalo da se pokoravaju stalnim američkim zahtevima. Tada je Vašington počeo tajno da planira novi rat u Evropi koji bi bio iskorišćen za uspostavu stalnih američkih vojnih baza u Evropi, kao razlog za ulazak NATO-a u države bivšeg Varšavskog pakta, čime bi se krenulo ka stvaranju „Američkog stoleća” – „Novog svetskog poretka”. Događaji u Jugoslaviji biće iskorišćeni za širenje NATO-a do „vrata” Moskve. Američke intervencije su namerno gurnule našu zemlju u finansijsku i ekonomsku katastrofu. Njima su se pridružili i Ministarstvo spoljnih poslova sa svojom obaveštajnom službom BND, kao i Francuska i Britanija. Oštra ekonomska „šok terapija” koju je Vašington nametnuo Jugoslaviji preko MMF-a i kroz nevladine organizacije, poput NED-a i Soroša, bile su deo supertajne politike Reganove administracije prema Jugoslaviji. MMF je zahtevao privatizaciju državnih preduzeća, zamrzavanje plata, te ukidanje državnih subvencija, što je imalo za posledicu inflaciju od 41%. Engdal tvrdi da je američki Kongres odgovoran za početak rata u Jugoslaviji, jer je 1990. godine odobrio Zakon o izdvajanju za inostrane operacije, po kojoj će samo nezavisne regije unutar Jugoslavije imati podršku SAD. Zakon je zahtevao izbore u svakoj republici, predviđajući da pomoć ide direktno republikama, a ne centralnoj vladi u Beogradu.³ Odlučeno je da će sredstva dobiti „demokratske” snage, što je podrazumevalo priliv novca malim desničarskim, nacionalističkim strankama u regiji koje su bile u finansijskim problemima. Slično je poručilo i Veće Evrope: Jugoslavija treba da održi višepartijske izbore ili da se suoči sa ekonomskom blokadom.

Kao najbrojnija nacija koja se protivila raspadu federacije, Srbi su postali meta i razlog za intervenciju Zapada. Zapadnjačka propaganda počela je da ih prikazuje kao nove evropske naciste. CIA je oblikovala tu vrlo nestabilnu situaciju sa američkim specijalnim vojnim jedinicama kako bi produbila sukobe uz pomoć okorelih muslimanskih, mudžahedinskih ratnih veterana, prenoseći sukob iz muslimanske Bosne ka Kosovu radi potpunog uništenja Jugoslavije. Kako bi sproveo „mir” Klintonova administracija je dobila što je htela: NATO je smestio 80.000 vojnika u Bosnu.

CIA i Pentagon stvarali su novo oružje – džihad kao globalnu zamenu za stvaranje ratova. Njihov naredni korak bio je pomeranje džihada na Kosovo uz pomoć bande trgovaca heroinom koju će CIA reformisati u Oslobodilačku vojsku Kosova (OVK). Vašingtonu je bilo veoma važno da osigura stalnu vojnu bazu na Kosovu radi što lakše kontrole cele regije, uključujući Bliski istok i Kavkaz. Prema rečima bivšeg službenika NSA, OVK je, u stvari, bila grupacija mafijaških klanova poznata po trgovini drogom mnogo pre saradnje sa SAD. U maju 1999. godine, usred „humanog” bombardovanja Jugoslavije, list

³ Sara Flounders, *The Bosnian Tragedy Origns of the breakup-a US law*, International Action Center, 1995, New York.

Washington Times je objavio članak da su visoki službenici Klintonove administracije bili svesni činjenice da je OVK jedna od najmoćnijih organizacija za krijumčarenje heroina na svetu.⁴ Godišnje je mreža ove kosovske mafije dopremala iz Avganistana na zapad heroin u vrednosti od oko dve milijarde dolara. Ključnu ulogu u pretvaranju OVK u borbenu silu imale su američka i nemačka obaveštajna služba. (str. 155)

Bombardovanjem Jugoslavije Amerika je dobila ono što je i planirala: Kosovo kao novu američku vojnu bazu *Bond Steel* na Balkanu, poraz srpskog otpora američkom razbijanju regije i uništenje jugoslovenskog socijalno-društvenog ekonomskog modela, te najjače utvrđivanje Al-Kaidinih džihadista na Balkanu.

Dok su trajali ratovi u Bosni i na Kosovu, američke obaveštajne službe već su imale novu metu za svoje mudžahedinske svete ratnike koje je predvodio Osama bin Laden. Bio je to Kavkaz. U to vreme CIA je krenula ka ostvarenju svog do tada najambicioznijeg plana u odnosu na politički islam. Ime mu je bilo Pokret Fetula Gilena (Fethula Gülen), u Turskoj poznat kao „Cemat“ (društvo). Temeljna zamisao ovog pokreta bila je hizmet – „dužnost služenja“ islamskoj zajednici. Tako „religiozan“ pokret sa svojim školama predstavljao je izvanredan paravan za krijumčarenje heroina. Podaci iz 2008. godine pokazuju da postoje procene da se vrednost Gilenove imperije kreće od 25 do 50 milijardi dolara. On se najviše bavio izgradnjom globalne mreže islamskih škola, poslova i fondacija. Pri tome, dobro je sakrivao izvore finansija. U 2009. godini 75% učenika pripremnih škola u Turskoj pohađalo je Gilenove obrazovne institucije. Pod svojom kontrolom imao je hiljade prestižnih srednjih škola, koledža i studentskih domova širom Turske, a kao najveći izdvađa se Univerzitet Faith u Istanbulu.

Nakon pada Berlinskog zida, CIA i džihadisti su sebi kao cilj postavili uništenje Rusije i uklanjanje jedine preostale ozbiljne prepreke onom što je Pentagon naziva dominacijom punog spektra, kao potpune kontrole kopna, okeana, neba, svemira, čak i kibernetičkog prostora. To je bio san nekoliko moćnih „američkih oligarha“. Zbignjev Bžežinski, politički strateg koji je svoju karijeru dugovao svojevremeno najmoćnijem američkom oligarhu, u načelu je bio arhitekta avganistanskih mudžahedina, tj. strategije „svetih ratnika“ protiv sovjetske Crvene armije tokom 80-tih godina. Plan Bžežinskog bio je usmeren ka „izvozu ideološke smese nacionalizma i islamizma muslimanskoj većini u srednjoazijskim državama i sovjetskim republikama s izgledima za uništenje sovjetskog poretka.“ Sovjetski savez je doveden do nivoa ekonomskog i političkog raspada u velikoj meri zbog desetogodišnjeg rata u Avganistanu koji je vodila CIA, a koji je iscrpeo ekonomiju Sovjeta i zemalja Varšavskog pakta i demoralizovao duh sovjetske populacije. Istovremeno, uz pomoć pape Ivana Pavla II, CIA je donirala sredstva u poljsku sindikalnu organizaciju.

Engdal vidi „obojene revolucije“ kao put za postavljanje pro natovskih vlada uz ruske granice. One su, uz pomoć mudžahedinskih i čečenskih džihadista, u haotičnoj Jeljcinovoj Rusiji stvorile stratešku krizu. „Obojene revolucije“ u Gruziji i Ukrajini, kao i angažovanje čečenskih džihadista za uništenje infrastrukture ruskog naftovoda kroz Grozni, bili su samo jedan deo geopolitike „velike šahovske ploče“ kako ju je Bžežinski nazvao u svojoj istoimenoj knjizi iz 1997. godine. Pod lažnom zastavom rata protiv terorizma vašingtonska administracija je 2003. godine pokrenula opšti pohod na Irak, koji je bio utemeljen na lažima i izvrtanju istine, kao i većina napadačkih ratova.

⁴ Dilip Hiro, u: Phil Gasper, *Afganistan, The CIA, bin Laden, and the Taliban*, International Socialist Review, 2001.

Na isti način, cilj različitih islamskih džihadističkih grupa koje je CIA tajno podržavala još od avganistanskih mudžahedina iz 1980. godine bio je da se proširi radikalni islamiistički teror i fanatizam, kako bi se širom središnje Azije i u Kini uništila tradicija umerenog i miroljubivog islama. Bitan deo strategije za neutralizovanje Kine i njene sve veće evroazijske prisutnosti bilo je povećano širenje islamskog fundamentalizma gilenovskog, Al-Kaidinog i muslimansko-bratskog tipa usmerenog protiv nje, ali i Rusije i cele Evroazije, prostora koji je Bžežinski u svojoj poznatoj knjizi *Velika šahovska tabla* nazvao jedinim mogućim oponentom budućoj američkoj hegemoniji.

Po Engdalovom mišljenju takozvani rat protiv terorizma bio je rat protiv religije. Osmišljen je kao rat protiv islamskog sveta, a napadi od 11. septembra su mu bili povod. Bilo je predvidljivo da su u sledećih 15 godina radikalni elementi u islamskom svetu odgovorili vlastitim oblicima svetog krstaškog pohoda, odnosno džihadom ili islamskim svetim ratovima protiv svih „nevernika”. Taj napad bio je povod i za donošenje Patriotskog zakona koji je u Kongresu donesen u strahu i panici, jer je njime bilo dopušteno teško kršenje ustavnih amandmana. Osnovano je represivno Ministarstvo domovinske sigurnosti koje je opravdano argumentom „nacionalne sigurnosti i novim ratom protiv terorizma”. Američki vojnoindustrijski lobi i NATO konačno su dobili novi razlog svog postojanja i mogućnost za širenje. Američki Pentagon „privatizovao” je najprljavije operacije u ratu protiv terorizma. Jedan od primarnih korisnika bila je privatna firma za obezbeđenje „Blekvoter” (Blackwater) koja je zapošljavala bivše visoke službenike CIA i Pentagona.

Dvosmislen rat protiv terorizma koji je muslimanski svet protumačio kao rat protiv islama, mogao se širiti u bilo koje područje gde je živelo muslimansko stanovništvo i gde su razne ličnosti iz CIA i američkih specijalnih snaga mogle podstaći džihadistički teror i reakcije samoubilačkih bombaša na ratne upade NATO-a. Ono što je vašingtonski rat protiv terorizma postigao jeste širenje terora u ratu protiv terora, pa samim tim i dramatično globalno jačanje osvetoljubivog islamskog džihadističkog terorizma. Novi rat protiv terorizma upotrebljen je za terorisanje celog čovečanstva, sa krajnjim ciljem da se na kraju uništi ceo svet – razumna, moralna bića i njihova civilizovana kultura. Iza novih verskih ratova na početku 21. veka stajala je globalna elita moćnika koja je zaključila da joj je moć ugroženija nego ikada. Njen najveći neprijatelj je razumno ljudsko biće.